

Tredje kvartal 2009

Ingen skal sige, at Danmark ikke kommer i medierne. Men tredje kvartal 2009 var et godt eksempel på, at det kan være svært – også for regeringen og udenrigsministeriet – at styre, hvordan vort lille ambitiøse land havner på internationale forsider.

At Danmark fik en international ‘tennis-darling’ var et resultat af betydelige anstrengelser på Caroline Wozniackis side, men også en appelsin, som ganske gratis dumpede ned i turbanen hos det ligeledes hårdt kæmpende ‘public diplomacy-kontor’ i udenrigsministeriet. Og så er det formentlig edderirriterende, at en anden ung kvinde efter en betydelig politisk investering omvendt kaster skam og latterliggørelse over Danmark i helt pinagtige og netop ustyrlige mængder. Hvor tennis-skatten lærte danskere at stave polsk, kunne pinagtigheden helt enkelt staves ‘Karen’ – navnet på en ung blond og ja – dansk – kvinde, som på Facebook efterlyste sit barns far, som hun angiveligt havde mødt i en brandert på en dansk sommervarm strand.

Den regeringsstøttede organisation ‘Visit Denmark’ havde selv betalt for den lille, men opdigtede histo-

rie. Og hvis hensigten var at skaffe Danmark international opmærksomhed, må man sige, at det numerisk lykkes. Millioner af mennesker læste historien, som også kom i både danske og internationale tv-nyheder, aviser og så videre, før tømmermændene meldte sig, ja ikke hos ‘Karen’, og i første omgang heller ikke hos Visit Denmark, men hos udenrigsministeriet og i folketinget, for var dét nu billedet, man ville skabe af Danmark: At unge kærlige blondiner kaster sig ud i uansvarlig og usikker sex med hvem som helst på vore lange strande?

Før Visit Denmark havde set sig om, blev de forrygende besøgstal kun alarmerende og ikke opmuntrende, og direktøren var gået, og i udenrigsministeriet græmmede man sig – og *please*, snak om noget andet.

Fem timers gæst

Så var der mere ved den turist, København fik først i oktober. Også han tiltrak en vældig international opmærksomhed, skønt han ikke engang ville blive i landet over frokost. Fem timer, dét var alt, hvad han ville bruge på København i sin travle kalender, og skønt han ligefrem fløj

sin egen jumbo, sin egen pansrede firmabil, sin egen kloge kone og diverse venner hertil, og han dog nåede at se både Bella Center, dronningen, prinsgemalen og Lille Lars fra Græsted, måtte Barack Obama rejse hjem med hele molevitten og uforrettet sag.

OL gik ikke til præsidentens hjemby, Chicago, men til Rio. Og den danske sportsleder, Kai Holm, mente, at så kunne Obama lære det. I Holms øjne var det mangel på respekt, at verdens mest magtfulde mand (som døjer med ufred i Mellemøsten, krig i Afghanistan, økonomisk nedtur i sit hjemland og enorme problemer med at få sin håbefulde politik igennem Kongressen plus det løse) kun ville afsætte godt en time til at mødes med Holms venner for at snakke om sport.

Bekymring for topmøde

København håber, at Obama kommer igen, gerne lidt længere, og næste gang – til klimatopmødet 'Cop15' i december – skal det helst være for at give noget, ikke for at få noget. Hvis oktoberbesøget kom 'gratis' til Danmark, må man indrømme, at Visit Denmark og udenrigsministeriet og klimaministeren og begge Rasmussen'er har brugt mange mandetimer på at gøre decembertræffet, også i Bella Center, til en planetarisk succes. Men allerede på forhånd kan Obamas beslutning om besøg eller ikke-besøg af-

gøre, om København skal forbindes med plusord eller minusord, med optimisme på klodens vegne eller pessimisme. Men kommer han, kan det modsat historien om den omstridte 'Karens' elsker blive et vidnesbyrd om ansvarlighed og ikke skødesløshed.

Udenrigsminister Per Stig Møller var i eftersommeren nervøs for klimatopmødets udsigter. Sammen med fine kolleger som David Miliband (Storbritannien), Bernard Kouchner (Frankrig) og Carl Bildt (Sverige) forsøgte han derfor allerede i september, inden Obamas besøg, at råbe verden op for at sikre, at 'Cop15' skal blive en succes. De besluttede i fællesskab at bede deres 800 ambassader og andre diplomatiske repræsentationer om at bane vejen for en ambitiøs aftale i København.

Da Obama kom til København, kunne han sådan set også sige tak for sidst til Lille Lars fra Græsted (som vor statsminister Lars Løkke Rasmussen gerne kalder sig selv i gemytligt lag), som netop havde båret Washington med sit besøg. Denne Rasmussen mødte både i FN og ved G20-mødet i Pittsburg alverdens ledere og antydede efterfølgende en vis behersket optimisme for topmødet i København. Og Public Diplomacy-kontoret kunne glæde sig over, at *International Herald Tribune* – der sammen med *Financial Times* læses af de mest indflydelsesrige folk i verden – afsatte en halv side til

at beskrive Samsøs opsigtsvækkende indsats for at blive CO₂-neutral.

Hearts and minds

En anden Rasmussen, vor nye generalsekretær for NATO, kom også til Washington for at afstemme ambitionerne i Afghanistan med den amerikanske præsident.

Hvordan Anders Fogh Rasmussen, der netop havde opnået den hæder at blive portrætteret i magasinet *Time* som en viljestærk, hård og dygtig leder, vil forvandle voksende militære problemer i navnlig de sydøstlige afghanske grænseprovinser til lovende civil udvikling og håb om fred, stod endnu at formulere. Både Obama og Fogh Rasmussen var klar over, at krigen ikke vindes med krig alene, men at de skal vinde afghanske 'hearts and minds'. Alliancen har aldrig stået over for tilsvarende udfordringer, Fogh Rasmussen næppe heller.

Allerede ved sin tiltræden først på sommeren havde Anders Fogh Rasmussen sagt i DR's 'Horisont', at "terrorismen og vores mission i Afghanistan vil være et af mine allervigtigste punkter. Den krig skal vindes, for det handler om vores egen sikkerhed".

Spinatjokkeri i forsvaret

Men som allerede skuespilleren bag 'Karen' kunne have lært os: Én ting er at forsøge at styre mediernes. Det

er svært nok. Men ganske frivilligt at jukke ud i spinaten i alle mediers spotlys er en anden. Det er noget, jægersoldater lærer – eller burde lære – at undgå. Men Thomas Rath-sack, jægersoldat med en betydelig stolthed over sin indsats i Afghanistan, sprang lige ud i mediernes morads og trak både forsvaret og i stor udstrækning sin minister med sig. Glem nu lige et øjeblik, om det tilkom *Politiken* at trykke hans bog, uden at avisen havde fået lov til det. For Danmark og det danske forsvar stod helt andre problemer i kø.

1) Hvorfor skriver en jægersoldat overhovedet en bog om sit hemmelige virke?

2) Hvorfor lader forsvaret ham blæse på aftaler om fortrolighed ved ikke at tage en kammeratlig samtale med ham, før bogen er i trykken?

3) Og hvis bogen rummer så følsomme oplysninger, hvorfor skulle det så tage forsvaret flere uger at bede fogeden om at læse bogen – på et tidspunkt, hvor titusinder af danskere, også måske venner af Taleban, allerede havde gjort det?

Visit Denmark kunne ikke have håndteret mediehistorien værre. At en betroet medarbejder i forsvaret efterfølgende valgte at bestyrke sin ministers bekymring for spredning af Rathsacks historie til andre sprog ved selv at lade den oversætte til arabisk af 'Google Translate', gjorde kun misøren totalt pinagtig.

Mens mediernes som sædvanlig var optaget af mediernes rolle, og politi-

kerne lugtede blod i forsvarsministeriet og forsvarrets top, stod forsvaret og navnlig soldaterne tilbage med et uomgængeligt problem. Hvis man havde ønsket stilhed om jægerkorpsets indsats, havde man nu tændt scenelys overalt.

Modsat de danske medier har Taleban næppe været overrasket over, at hvor der er soldater, er der også fremskudte spejdere eller 'spioner'. Men derfor er forsvaret alligevel nødt til at tage med i sine overvejelser, at der ikke kan skrives noget i Danmark, som ikke risikerer at blive læst og set i Afghanistan – hvis vi skulle have glemte siden balladen om tegningerne og profetaffæren. Og modsat 'Karen' var historien ikke rent bluff.

Soldater til Sydlibanon

Nu skal flere danske soldater sendes ud i et internationalt brændpunkt. Regeringen fik i september tilslutning fra et folketingsflertal til at sende 140 soldater til Sydlibanon, hvor de skal indgå i Unifil, den FN-styrke som forsøger at stille sig imellem den libanesiske Hizbollah-milits på den ene side og Israel på den anden. Kun Enhedslisten var imod at udsende de danske soldater.

"Danmark har været meget aktiv i Mellempolitikken, og derfor er det godt, at vi også kan følge op militært. Jeg synes, at det er et godt bidrag. Vi er med til at styrke FN, og vi bidrager til, at de stridende parter i

området holder sig i ro," sagde Per Stig Møller til *Berlingske*.

I alt 12.400 soldater fra 30 lande bidrager nu til Unifil. Der har været FN-soldater i det libanesiske-israelske grænseland siden begyndelsen af 1970'erne. Her har de været vidner til, at libanesiske militser udkæmpede deres egen borgerkrig 1975-1990 og til israelske invasioner af Libanon i bl.a. 1982 og 2006. Det er udenrigsministerens håb, at de nye soldater kan bidrage til at skabe de rette betingelser for en fredsløsning.

Nye trusler, flere cyklister

Den danske militære efterretnings-tjeneste får ifølge efterårets trusselvurdering andet at se til end Afghanistan. FE forudser, at Danmark vil blive indblandet i rivaliseringen om rettigheder til olie under nordpolen i takt med, at isen smelter, især hvis det ikke lykkes at standse den globale opvarmning i København til december. Tjenesten forudser ifølge dagbladet *Information*, at Danmark i de kommende år vil opleve "mindre sammenstød og diplomatiske kriser" og blive udsat for "militær chikane" fra især Rusland, der "har indledt en konfrontatorisk udenrigspolitik" og vil være en "selvhævdende og egenrådig aktør i mange internationale spørgsmål".

"Det er et kapløb om Polarhavets ressourcer og handelsveje, som allerede er i fuld gang," sagde lektor i international politik Peter Viggo Ja-

cobsen fra Københavns Universitet til avisen. "Og der er store interesser på spil, ikke mindst for Ruslands vedkommende, som i forvejen er verdens største gasproducent."

I det kommende år vil Afghanistan, NATO, Polarhavet, udsendte soldater og spioner – og opdigtede småbørnsmødre – dog ikke være alene om at bidrage til Danmarks internationale omdømme og engagement.

København skal være vært for en kæmpemæssig international konference, 'Velo city', som skal tale cyklismens sag. Det er således Københavns ambition, at halvdelen af trafikanterne i byen skal tage cykler til skole og arbejdspladser i 2015.

Visit Denmark satser på konferencen.

Anders Jerichow er kronikredaktør på Politiken og medredaktør på 'Udenrigs'.